

ПЕРСПЕКТИВИ ДЕРЖАВНОГО СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Захист населення посідає важливе місце в системі соціальної політики, що забезпечує гарантії непрацевдатним та найбільшу разливим верствам працевдатного населення. Державне соціальне страхування дає змогу наблизити сферу захисту безпосередньо до кожного окремого громадянина та до населення країни загалом. В умовах трансформації соціально-економічних процесів у суспільстві перед державою стоїть питання про забезпечення належних умови для призначення, нарахування та отримання соцвиплат, допомоги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій, сприяння підвищенню ефективності діяльності органів соцзахисту населення, соціальних інспекторів, запобігання зловживанню під час призначення соцпідтримки, а також підвищення рівня адресності надання різних видів соцдопомоги та ефективності використання бюджетних коштів.

Проблемам та перспективам розвитку системи загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні приділяли увагу у своїх наукових працях такі автори, як: Н.Болотіна, М.Бондарук, І.Гуменюк, О.Коваль, О.Москаленко, С.Прилипко, С.Синчук, С.Сільченко, О.Соловійов, О.Ярошенко та ін.

Для того, щоб краще розібратися в темі державного соціального страхування, потрібно спершу в'яснити, що означає саме поняття «соціальне». Наприклад, з Максом Вебером, соціальне – це орієнтування на іншого, на конкретну реакцію, можна сказати, очікування.

Виходячи з даного розуміння «соціального», соціальний захист – це засіб збереження стабільності та злагоди в суспільстві, що трансформується, інструмент, за допомогою якого держава може впливати на життя людей.

Ю.Хабермас вважає, що розвинена система соціального захисту стає політичним змістом масової демократії. Політична система не в змозі добитися безмежної лояльності мас і тому для додання легітимності своїх дій повинна пропонувати державні ті соціальні програми, виконання яких повинна забезпечувати [1].

Слід констатувати, що прототипи інститутів соціального страхування з'явилися ще в епоху стародавніх цивілізацій, проте перші, близькі до сучасності елементи соціального захисту почали формуватися лише у другій половині XIX – на початку XX століть.

У багатьох країнах клієнти Світового банку розглядають досвід роботи США і Канади як джерело натхнення, передової практики і накопиченого досвіду при розробці та здійсненні національних стратегій електронного уряду, взаємодії і управління та комплексної системи.

В Україні на сьогоднішній день урядутвердив положення (Постанова від 17 липня 2019р. №676) Про єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL) і Положення про єдиний державний реєстр соціальної сфери. E-SOCIAL автоматизує процес передачі, аналізу і надання даних, контроль надання соціальної допомоги особам, що її потребують, виявлення порушення та помилки при отриманні соціальної підтримки, начислення і підготовку даних для надання соціальної підтримки.

За результатами дослідження Національного центру електронного урядування, в Україні половина (46 %) центральних органів виконавчої влади та чверть (25 %) обласних державних адміністрацій мають веб-сторінки для надання онлайн-послуг. З установ, які мають такі сторінки, лише 19 % центральних органів виконавчої влади та 30 % обласних державних адміністрацій надають послуги в електронній формі. При цьому якість таких послуг залишається низькою.

Таким чином, питання підвищення рівня захисту населення України і, зокрема, розвитку державного соціального страхування обумовлює необхідність розроблення державної політики ефективного розвитку соціального страхування в поєднанні із державними електронними інформаційними ресурсами.

В Академічному тлумачному словнику (1970—1980) є кілька визначень соціального:

- ✓ Пов'язаний із життям і стосунками людей у суспільстві;
- ✓ Суспільний;
- ✓ Породжений умовами суспільного життя, певного середовища, ладу;
- ✓ Існуючий у певному суспільстві. Здійснюваний у суспільстві
- ✓ Зумовлений поділом суспільства на класи.

На сайті Верховної Ради України вказано, що державне соціальне страхування - це система прав, обов'язків і гарантій, що забезпечує соціальний захист для осіб, які втратили працездатність частково або повністю, не можуть знайти роботу через незалежні від них обставини та в інших випадках, передбачених законом, на гроші фондів, сформованих за рахунок страхових внесків роботодавця, громадян, бюджетних та інших коштів, передбачених законом.

Взаємодія між владою та громадськістю є важливим показником демократичності та легітимності врядування. Ця парадигма спирається на розуміння процесу управління як комунікації, вектори якої спрямовані не

лише на внутрішню системну організацію процесу впорядкування діяльності державного апарату та регулятивного впливу на діяльність суб'єктів недержавного сектору, але й на горизонтальне поширення інформації, що виходить за межі владної компетенції державних органів та спонукає до контакту з суспільно-громадськими інституціями та приватними організаціями, залучаючи до участі громадськість із недержавних (неприбуткового та приватного) секторів. У цьому неминуче проявляється діалектичне протиріччя, коли держава має поєднувати функцію "публічного керівника" розвитку усього суспільства з функцією однієї із сторін соціального контракту на засадах партнерського рівноправ'я з іншими акторами, такими як бізнес та громадянське суспільство. Зрозуміло, що ця партнерська рівність є як раз одним з тих чинників, що дає підстави для оцінювання легітимності врядування, відповідності інтересам розвитку суспільства та ефективності діяльності державного сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Хабермас Ю. Відносини між системою і життєвим світом в умовах пізнього капіталізму // Теорія та історія економічних і соціальних інститутів і систем. Альманах THESIS. 1993. Вип. 2. С. 127.